

Otizm nedir?

Otizm olarak da bilinen Otizm Spektrum Bozukluğu (ASD), doğum sırasında veya hemen sonrasında başlayan ve hayat boyu süren bir engellilik halidir. Otizm bir insanın öğrenme becerilerini ve diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşim durumlarını etkiler.

Belirtileri şunlardır:

- konuşma da dahil olmak üzere sosyal ve iletişimsel gelişimde farklılıklar.
- dar kapsamlı ilgi alanları ve tekrarlı davranışlar.
- seslerden kaçma gibi duyuşsal farklılıklar veya dönme, el çırpma veya sallanma.
- öğrenme ve oynama bakımından başka çocuklara göre farklı olma.

Otizm teşhisi konulan her kişi benzer özellikler sergileyebilir; ancak bunların hepsi aynı olmadığı için gelişim bozukluğuna otizm spektrumu adı verilir.

Otizimli olan insanların çeşitli becerileri, davranışları, sosyal anlayışları, iletişim becerileri vardır ve bunlar her yaşta olabilir.

Otizm nasıl teşhis edilir?

Genellikle bir çocuk hastalıkları uzmanı, psikolog veya bir uzmanlar ekibi bir gözlemlemeyi yapar ve anne-babalar ve bazen de öğretmenlerle konuşurlar. Ayrıca, çocukların öğrenme durumunu değerlendirmek için çocuklardan bazı işleri yapmalarını isteyebilirler. Profesyonel kişiler çocukların ölçütlere uyup uymadıklarını görmek için gereçler ve değerlendirme usulleri kullanabilir ve otizm spektrum bozukluğu teşhisi koyabilirler.

Otizm ne kadar yaygındır?

Araştırmalar her 100 kişiden 1'inde otizm olduğunu ve otizmin kadınlara göre erkeklerde daha fazla olduğunu göstermektedir.

Sebepleri

Otizmin bilinen bir sebebi yoktur. Araştırmalar sebepler arasında genetik ve çevresel etkenler (doğumdan önce ve sonra) karışımının olabileceğini ileri sürmektedir. Araştırmalar ayrıca, sebebin her kişi için ayrı olabileceğini belirtmektedir.

Otizmin esas özellikleri

İletişim

İletişim, gereksinimleri ve istekleri ifade etme ve başkalarını anlama becerisidir. Otizimli olan kişilerin konuşma becerileri olabilir; ancak:

- başkalarını anlama zorlukları vardır
- soruları ve söylenenleri oldukça kelimesi kelimesine yorumlarlar
- mecazları ve çok anlamlı sözcükleri kolayca anlamazlar
- konuşmaya başlama ve devam ettirmede zorlanırlar
- bir yetişkin gibi konuşurlar
- sözcük ve ifadeleri sürekli tekrar ederler.

İletişim zorlukları aynı zamanda kişinin sosyalleşme durumunu etkiler.

Sosyalleşme

Sosyalleşme, bir kimsenin başka kişilerle ilişki kurma biçimidir. Otizimli insanlar sosyal kuralları tam bilemeyebilirler; yalnız oynama, bir oyuna/faaliyete nasıl katılacağını bilememe ve hatta bazen kaba olma gibi.

Davranış

Otizimli insanların çoğunlukla alışkanlıkları ve tekrarlı davranışları olur. Bu onların bir tür sükunet ve düzen duygusu sahibi olduklarını hissetmelerine yardım eder. Otizmli çoğu kimseler:

- rutine ihtiyaç duyarlar
- değişiklikten hoşlanmazlar
- belli bir konuya güçlü olarak ilgi duyarlar
- ellerini sürekli sallama benzeri alışılmamış beden hareketleri olabilir.

Duyusal değerlendirme

Duyusal değerlendirme, beynin duyu organlarımızdan bilgiyi alma ve kullanma biçimi ile ilgili bir terimdir. Duyusal değerlendirme farklılıkları bir çocuğun evde, okulda ve toplumdaki öğrenme ve davranışlarını etkiler. Otizmli kimseler aşağıdakilere gereğinden az veya çok tepki gösterebilirler:

- ses
- dokunma
- görsel bilgi
- kokular
- tat
- hareket
- yanlarındaki insan veya eşyalar.

Otizm öğrenmeyi nasıl etkiler?

Otizimli öğrencilerin aşağıdakilere benzer çeşitli güçlü oldukları noktalar vardır:

- iyi hafıza
- alışkanlık ve kuralları takip etme
- belirli konularda motivasyon ve güçlü bilgi sahibi olma
- görsel öğrenciler olmaları
- dürüstlük.

Otizimli her çocuk farklıdır; ancak çoğunlukla zorlandıkları konular aşağıda belirtilenlerdir:

- değişim
- dikkat ve odaklanma
- sosyal etkileşim
- duygular
- kas ve hareket koordinasyonu
- göz bakışını odaklama
- anlamı kavrama
- bir yerde öğrenilen becerileri başka bir yere aktarma
- duysal değerlendirme
- ardıştırmaya (olayların oluş sırasını kavrama)
- planlama ve organize etme
- az tercih edilen görevleri tamamlama konusunda motivasyon

İyi bir öğretme stratejisi, basit olarak zorlanılan alanları iyileştirmeye çalışmak yerine güçlü olunan alanlara odaklanır.

Referanslar

MacDermott, S., Williams, K., Ridley, G., Glasson, E. & Wray, J. (2007). The prevalence of autism in Australia. Can it be established from existing data? A report for the Australian Advisory Board on Autism Spectrum Disorders. 23 Ocak 2008'de şu siteden alınmıştır: www.autismaus.com.au.